

**Ομιλία του Προέδρου SETE, κ. Γιάννη Παράσχη
στην Κλειστή Συνεδρίαση της 34^{ης} Τακτικής Γενικής Συνέλευσης**

Αγαπητά Μέλη,
Κυρίες και κύριοι,

Σας ευχαριστώ θερμά για τη σημερινή σας παρουσία στην Κλειστή Συνεδρίαση της 34ης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης του SETE. Η σημερινή Γενική Συνέλευση, όπως μπορείτε να καταλάβετε, έχει για εμένα έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα. Είναι η τελευταία στην οποία έχω την τιμή να απευθύνομαι σε εσάς από τη θέση του Προέδρου του Συνδέσμου. Δεν θα ήθελα, όμως, να δώσω στη σημερινή ομιλία έναν προσωπικό τόνο. Ο SETE δεν είναι μια προσωπική υπόθεση. Είναι ένας θεσμός συλλογικής εκπροσώπησης, συνέχειας και ευθύνης. Και ακριβώς γι' αυτό, η σημερινή στιγμή είναι πρωτίστως στιγμή απολογισμού. Απολογισμού μιας τριετίας, κατά την οποία ο Σύνδεσμος κλήθηκε να λειτουργήσει σε ένα περιβάλλον συνεχών και πολλαπλών μεταβολών μετά την πανδημία. Αλλά και απολογισμού μιας χρονιάς, του 2025, κατά την οποία οι μεγάλες επιδόσεις του ελληνικού τουρισμού συνυπήρξαν με σύνθετες και επίμονες προκλήσεις που συνεχίζονται με μεγαλύτερη ένταση το 2026. Και, τέλος, στιγμή μετάβασης προς την επόμενη περίοδο, με την ανάγκη ο SETE να συνεχίσει με την ίδια θεσμική σοβαρότητα, τεκμηρίωση και ενότητα.

Όταν ανέλαβα την Προεδρία του SETE, το 2023, ο ελληνικός τουρισμός είχε μόλις εξέλθει από τη μεγαλύτερη κρίση που γνώρισε ποτέ ο κλάδος. Η πανδημία είχε αφήσει πίσω της αβεβαιότητα, μεταβολές στη ζήτηση, ανατροπές στην αγορά εργασίας, νέα δεδομένα στη λειτουργία των επιχειρήσεων και μια διαφορετική σχέση ανάμεσα στον τουρισμό, την κοινωνία και το κράτος. Είχαμε την τύχη στην πανδημία, στο τιμόνι του SETE να βρίσκεται ο Γιάννης Ρέτσος, που με την αποτελεσματική και στιβαρή του Προεδρία, κατάφερε να ανταπεξέλθει με επιτυχία σε πρωτόγνωρες προκλήσεις. Όμως, ο ελληνικός τουρισμός το 2023 έμπαινε σε μια νέα φάση ισχυρής δυναμικής. Οι αφίξεις και τα έσοδα ανέκαμπταν, οι επενδύσεις ενισχύονταν, το brand Ελλάδα αποκτούσε ακόμη μεγαλύτερη διεθνή ισχύ, και η χώρα μας βρισκόταν πλέον σε θέση να συζητά όχι μόνο για την ανάκαμψη, αλλά για το είδος της ανάπτυξης που θέλει τα επόμενα χρόνια.

Αυτό ήταν, κατά τη γνώμη μου, το βασικό διακύβευμα της τριετίας: να μετακινηθεί η συζήτηση από το «πόσο μεγαλώνουμε» στο «πώς μεγαλώνουμε». Από την απλή καταγραφή υψηλών μεγεθών, στη διαμόρφωση ενός πιο ώριμου, πιο ανταγωνιστικού και πιο βιώσιμου μοντέλου τουριστικής ανάπτυξης. Στην τριετία που ολοκληρώνεται, ο SETE προσπάθησε να υπηρετήσει ακριβώς αυτή τη μετάβαση.

Πρώτον, με συνέπεια δρομολογήσαμε δράσεις και διεκδικήσεις στους πέντε στρατηγικούς άξονες που θέσαμε εξαρχής: επενδύσεις και ανταγωνιστικότητα, υποδομές, διαχείριση προορισμών, αγορά εργασίας και βιωσιμότητα. Δεν επρόκειτο για μια θεωρητική ταξινόμηση. Ήταν και παραμένει ένας πρακτικός χάρτης προτεραιοτήτων. Γιατί τα μεγάλα ζητήματα του ελληνικού τουρισμού συνδέονται μεταξύ τους. Η ανταγωνιστικότητα χρειάζεται σταθερό επενδυτικό περιβάλλον. Η επενδυτική προοπτική χρειάζεται χωροταξική σαφήνεια και ασφάλεια δικαίου. Η αύξηση της ζήτησης χρειάζεται δημόσιες υποδομές που αντέχουν. Η ποιότητα του προϊόντος χρειάζεται ανθρώπινο δυναμικό. Και η μακροπρόθεσμη ανάπτυξη χρειάζεται περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα. Αυτή ήταν η βασική μας θέση. Και πάνω σε αυτή κινηθήκαμε.

Δεύτερον, επιδιώξαμε να ενισχύσουμε τον ρόλο του SETE ως θεσμικού συνομιλητή της Πολιτείας. Όχι ως φορέα στεγνής και ατεκμηρίωτης συνδικαλιστικής διεκδίκησης. Αλλά ως έναν κοινωνικό εταίρο που τεκμηριώνει, προτείνει, διεκδικεί και αναλαμβάνει ευθύνη. Συμμετείχαμε ενεργά σε διαβουλεύσεις για τα εργασιακά, τη φορολογία, το χωροταξικό, τις βραχυχρόνιες μισθώσεις, τον αιγιαλό, τον Αναπτυξιακό Νόμο, τις υποδομές, τις μεταφορές, την αεροπορική διασυνδεσιμότητα. Καταθέσαμε θέσεις, υπομνήματα και προτάσεις. Σε αρκετές

περιπτώσεις εισακουστήκαμε. Σε άλλες, παραμένουν σοβαρές εκκρεμότητες. Αυτό είναι αναπόφευκτο στη θεσμική λειτουργία. Το κρίσιμο είναι ότι ο ΣΕΤΕ ήταν παρών. Με σοβαρότητα. Με επιχειρήματα. Με συνέχεια. Ένα ακόμη σημαντικό κεκτημένο αυτής της περιόδου είναι η μεγαλύτερη σύγκλιση ανάμεσα στις θέσεις του ΣΕΤΕ και στη στρατηγική αντίληψη της Πολιτείας, αλλά και άλλων διαμορφωτών της κοινής γνώμης για τον τουρισμό. Όχι σε όλα τα επιμέρους. Εκεί υπάρχουν και θα υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις. Αλλά στη μεγάλη εικόνα υπάρχει πλέον ένα πιο ώριμο και κοινό πλαίσιο. Οι απόψεις περί υπερτουρισμού και άλλα νοσταλγικά αφηγήματα προηγούμενων ετών, ή η συζήτηση για την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου της χώρας έχουν μπει στη σωστή τους διάσταση. Αυτή η σύγκλιση του αφηγήματος, αλλά και της ουσίας, είναι αποτέλεσμα τεκμηρίωσης, συνέπειας και θεσμικού διαλόγου. Και πρέπει να αποτελέσει βάση για την επόμενη περίοδο. Έχουν πλέον ωριμάσει οι συνθήκες, έτσι ώστε μαζί με την Πολιτεία να προχωρήσουμε στη σύνταξη ενός Master Plan Ελληνικός Τουρισμός 2040.

Τρίτον, δώσαμε ιδιαίτερο βάρος στη βιωσιμότητα, ενισχύοντας το κύρος του ΣΕΤΕ ως υπεύθυνου κοινωνικού εταίρου. Η πρωτοβουλία METRON Sustainable Tourism ήταν και είναι μια συγκροτημένη προσπάθεια να περάσουμε από τη γενική συζήτηση περί βιωσιμότητας, σε ένα πρακτικό εργαλείο για τις επιχειρήσεις. Με δείκτες αυτοαξιολόγησης, εργαλεία εκπαίδευσης και σταδιακή προσαρμογή, εισαγάγαμε στην πράξη την έννοια της αυτορρύθμισης. Βοηθούμε τις επιχειρήσεις να μετρούν, να συγκρίνουν, να βελτιώνονται. Η βιωσιμότητα, το έχουμε πει πολλές φορές, δεν είναι μόνο ηθική μας υποχρέωση. Είναι όρος ανταγωνιστικότητας. Και για την Ελλάδα, που στηρίζει το τουριστικό της προϊόν στο φυσικό περιβάλλον, στον πολιτισμό, στην ποιότητα των προορισμών και στη σχέση με τις τοπικές κοινωνίες, είναι προϋπόθεση διατήρησης της αξίας της.

Τέταρτον, επενδύσαμε στην προβολή αλλά και στην τεκμηρίωση και στη γνώση. Ο ΣΕΤΕ, μέσα από το ΙΝΣΕΤΕ συνέχισε να προσφέρει εκπαίδευση για τον κόσμο του τουρισμού, αλλά και να παράγει γνώση, δεδομένα, τεκμηριωμένες μελέτες όπως η πρόσφατη για την «ελληνική οικονομία χωρίς στερεότυπα» και αναλύσεις που επιτρέπουν στον δημόσιο διάλογο να γίνεται με στοιχεία και όχι με εντυπώσεις. Και μέσα από τη Marketing Greece συνεχίσαμε να στηρίζουμε την εικόνα του ελληνικού τουρισμού, την ανάδειξη των προορισμών και τη συνολική αξία του brand Ελλάδα ενσωματώνοντας και τις πιο πρόσφατες ψηφιακές τάσεις που συνδέονται με την τεχνητή νοημοσύνη. Η συμβολή της Marketing Greece αφορά πέραν των άλλων στη μετάφραση της στρατηγικής σε εικόνα και περιεχόμενο, σε συνεργασίες και δράσεις που αναδεικνύουν την αξία του ΣΕΤΕ στην περιφέρεια και ενισχύουν την εξωστρέφεια των προορισμών. Αυτό είναι απολύτως κρίσιμο σε μια περίοδο όπου ο τουρισμός βρίσκεται συχνά στο επίκεντρο αντιφατικών αφηγήσεων. Είμαι ιδιαίτερα ικανοποιημένος γιατί τον τελευταίο διάστημα, καταφέραμε να παρέμβουμε στον δημόσιο διάλογο και με τεκμηρίωση και επιχειρήματα να ανατρέψουμε σε μεγάλο βαθμό αρνητικά αφηγήματα που προσπάθησαν να συνδέσουν τον τουρισμό με κοινωνικά προβλήματα όπως η έλλειψη στέγης και η ακρίβεια.

Πέμπτον, ενισχύσαμε τη επαφή του Συνδέσμου με τη βάση των Μελών του. Η διεύρυνση των Μελών, η ενίσχυση της κλαδικής αντιπροσώπευσης, τα digital workshops, οι θεματικές εκδηλώσεις, η παρουσία στην Περιφέρεια, η σταθερή επικοινωνία, είναι ο τρόπος με τον οποίο ο ΣΕΤΕ παραμένει ζωντανός οργανισμός. Όχι ένα κεντρικό γραφείο στην Αθήνα, αλλά ένας Σύνδεσμος που ακούει, συγκεντρώνει εμπειρία από την αγορά και τη μετατρέπει σε θεσμική πρόταση. Στην τριετία αυτή η βάση των Μελών ενισχύθηκε. Από τα 589 μέλη στο τέλος του 2023, φτάσαμε στα 620 στο τέλος του 2025. Η αριθμητική αύξηση έχει σημασία. Μεγαλύτερη σημασία, όμως, έχει η ποιοτική διεύρυνση: η συμμετοχή περισσότερων επιχειρήσεων και φορέων από όλο το φάσμα του τουριστικού οικοσυστήματος.

Έκτον, ενισχύσαμε την εξωστρέφεια και τη διεθνή παρουσία του ΣΕΤΕ. Η συμμετοχή στον ευρωπαϊκό διάλογο για την πρώτη ενιαία ευρωπαϊκή στρατηγική για τον τουρισμό αποτελεί σημαντική εξέλιξη. Ο ελληνικός τουρισμός πρέπει να συμμετέχει στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών πολιτικών. Ιδίως σήμερα, που η Ευρώπη συζητά ξανά το ζήτημα της ανταγωνιστικότητάς της, των επενδύσεων, των μεταφορών, της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανθεκτικότητας. Η συνάντηση εργασίας στη Θεσσαλονίκη με τον Ευρωπαϊκό Επίτροπο

Βιώσιμων Μεταφορών και Τουρισμού, Απόστολο Τζιτζικώστα, με Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και εκπροσώπους των κλαδικών ενώσεων Μελών του ΣΕΤΕ, σηματοδότησε ακριβώς αυτή την κατεύθυνση: να έχει ο ελληνικός τουρισμός λόγο, θέση και παρουσία στην ευρωπαϊκή συζήτηση.

Κυρίες και κύριοι,

Αν έπρεπε να συμπυκνώσω τον απολογισμό της τριετίας σε μία φράση, θα έλεγα ότι ο ΣΕΤΕ προσπάθησε να λειτουργήσει ως θεσμός μιας ιστορικής μετάβασης. Από την περίοδο της ανάκαμψης στην περίοδο της ωρίμανσης. Από την άμυνα της πανδημίας στη στρατηγική της επόμενης ημέρας. Από την επιτυχία των μεγεθών στην ευθύνη της διατήρησης και αναβάθμισης αυτής της επιτυχίας. Πολλά και σημαντικά προβλήματα περιμένουν λύση. Θα ήταν ανακριβές να ισχυριστούμε κάτι διαφορετικό. Όμως, αυτό που πετύχαμε είναι να τοποθετήσουμε αυτά τα ζητήματα με καθαρότητα. Να τα εντάξουμε με τεκμηρίωση σε ένα ενιαίο στρατηγικό πλαίσιο. Να δημιουργήσουμε συμμαχίες ανάμεσα στην Πολιτεία, την αγορά και τους φορείς του τουρισμού. Να κρατήσουμε τον ΣΕΤΕ σε θέση ευθύνης και όχι ευκολίας. Και αυτό, κατά τη γνώμη μου, αποτελεί ένα σημαντικό κεκτημένο για την επόμενη ημέρα.

Περνώ τώρα στον απολογισμό του 2025. Το 2025 ήταν μια ακόμη χρονιά ισχυρών επιδόσεων και αποτελεί πλέον νέο έτος ορόσημο για τον ελληνικό τουρισμό. Οι ταξιδιωτικές εισπράξεις διαμορφώθηκαν στα 23,6 δισ. ευρώ και οι διεθνείς αφίξεις έφτασαν τα 43,3 εκατ. Ιδιαίτερη σημασία έχει ότι η ετήσια αύξηση των εσόδων κατά 9,8% ήταν υψηλότερη από την αύξηση των αφίξεων κατά 5,6%. Αυτό αποτελεί μια ένδειξη ότι σε ονομαστικές τιμές αρχίζει να αποτυπώνεται μια μεταστροφή προς ένα πιο ποιοτικό και πιο παραγωγικό τουριστικό μοντέλο.

Ταυτόχρονα, όμως, αυτά τα μεγέθη επιβεβαιώνουν και κάτι ακόμη: ότι ο ελληνικός τουρισμός έχει ήδη περάσει σε μια κλίμακα που απαιτεί διαφορετικό επίπεδο σχεδιασμού. Βρισκόμαστε στη φάση όπου, μέσα σε ένα περιβάλλον μεγάλων γεωπολιτικών, ενεργειακών, οικονομικών και κλιματικών προκλήσεων, πρέπει να διασφαλίσουμε ότι η ανάπτυξη θα είναι ποιοτική, κοινωνικά και περιβαλλοντικά ισορροπημένη, αλλά και οικονομικά βιώσιμη για τις επιχειρήσεις. Το 2025 ο ΣΕΤΕ συνέχισε να υπηρετεί αυτή την προσέγγιση.

Στην αγορά εργασίας, συμμετείχαμε ενεργά στον κοινωνικό διάλογο για τη διαμόρφωση ενός σύγχρονου και σταθερού πλαισίου εργασιακών σχέσεων. Αναδείξαμε την ανάγκη ενίσχυσης των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας, την ανάγκη ορθής εφαρμογής της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας, αλλά και την ανάγκη προσαρμογής των ρυθμίσεων στις πραγματικές λειτουργικές και τοπικές ιδιαιτερότητες του τουρισμού. Το ζήτημα του ανθρώπινου δυναμικού είναι δομική πρόκληση. Συνδέεται με το δημογραφικό, την εποχικότητα, τη στέγαση, την εκπαίδευση, τις αμοιβές και την ελκυστικότητα των επαγγελματιών του τουρισμού. Η συμβολή του ΣΕΤΕ στην Εθνική Κοινωνική Συμφωνία για την ενίσχυση των Κλαδικών Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας αποτέλεσε σημαντικό βήμα. Όχι γιατί λύνει από μόνη της όλα τα ζητήματα, αλλά γιατί διαμορφώνει ένα πιο σταθερό πλαίσιο για την αγορά εργασίας και την προστασία των αμοιβών των εργαζομένων. Και σε έναν κλάδο έντασης εργασίας, η σταθερότητα αυτή είναι κρίσιμη.

Στο πεδίο της βιωσιμότητας, συνεχίσαμε την ανάπτυξη του METRON Sustainable Tourism. Η πρωτοβουλία αυτή πρέπει να συνεχίσει να διευρύνεται. Να περάσει σε περισσότερες επιχειρήσεις, σε περισσότερους κλάδους, σε περισσότερους προορισμούς. Να συνδεθεί με χρηματοδοτικά εργαλεία, με ασφαλιστικούς και χρηματοπιστωτικούς φορείς, με δράσεις εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης. Η πράσινη μετάβαση δεν μπορεί να γίνει μόνο με υποχρεώσεις. Χρειάζεται εργαλεία, κίνητρα, τεχνογνωσία και πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Ειδικά για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά του ελληνικού τουρισμού.

Στο χωροταξικό, επιμείναμε στην ανάγκη ολοκλήρωσης του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό καθώς και των Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων. Η παρατεταμένη εκκρεμότητα είναι παράγοντας αβεβαιότητας που επηρεάζει τις επενδύσεις, την ανάπτυξη προορισμών, την προστασία του περιβάλλοντος,

και κυρίως την ασφάλεια δικαίου. Τα τελευταία δύο χρόνια έχουμε καταθέσει πλήθος θέσεων και προτάσεων στα πλαίσια της διαβούλευσης του σχεδίου του 2024, οι οποίες θεωρούμε ότι σε ένα βαθμό ελήφθησαν υπόψη και συνέβαλλαν στην διαμόρφωση του κειμένου. Τους τελευταίους μήνες εκφράσαμε σε συναντήσεις με το αρμόδιο υπουργείο τις τεκμηριωμένες ενστάσεις μας για μια σειρά από νέες παραμέτρους και προσεγγίσεις που τέθηκαν σε συζήτηση διαφοροποιώντας το κείμενο του 2024. Η τελική πρόταση της ΚΥΑ μας γνωστοποιήθηκε πριν μια εβδομάδα, Έχουμε εκφράσει ήδη τις αποκλίνουσες απόψεις μας που αφορούν σε μια σειρά από νέα ζητήματα που προτείνονται, όπως το πλαφόν νέων επενδύσεων σε 100 κλίνες, ειδικότερα δε σε προορισμούς όπως η Κέρκυρα, η Ρόδος και άλλα μεγάλα τουριστικά ανεπτυγμένα νησιά, η μεθοδολογία υπολογισμού της φέρουσας ικανότητας και οι προτεινόμενες αρτιότητες, τα ζητήματα που αφορούν σε νέες εισφορές στο πράσινο ταμείο όταν ήδη υφίσταται το τέλος ανθεκτικότητας, αλλά και μια σειρά από άλλα κρίσιμα επί μέρους θέματα. Η συζήτηση για την διαμόρφωση του τελικού κειμένου, για ένα δύσκολο θέμα όπως το χωροταξικό, ελλείψει ενός Στρατηγικού Master Plan για τον Τουρισμό γίνεται ακόμα πιο δύσκολη. Είναι ιδιαίτερα κρίσιμο όμως οι διαφορετικές απόψεις και προτάσεις το ΣΕΤΕ να συζητηθούν, όπως πάντα σε πνεύμα περιβαλλοντικής και οικονομοτεχνικής τεκμηρίωσης και να ληφθούν σοβαρά υπόψη στην εναπομείνασα περίοδο διαβούλευσης. Τέλος εκφράσαμε έγκαιρα τις έντονες ενστάσεις μας στο θέμα πρόσφατων αποφάσεων για την αναστολή εν εξελίξει αδειοδοτημένων εργασιών σε τουριστικές επενδύσεις σε νησιωτικούς προορισμούς, οι οποίες κάθε άλλο παρά συμβάλλουν στην ασφάλεια δικαίου.

Στο σημείο αυτό επιτρέψτε μου να ευχαριστήσω ειδικά τον Κώστα Κωνσταντινίδη, τον άνθρωπο, οι οποίος ηγείται της Επιτροπής Χωροταξίας του ΣΕΤΕ για το εξαιρετικό έργο του και την αμέριστη και ανιδιοτελή συμβολή και υποστήριξή του όλα αυτά τα χρόνια.

Στην ανταγωνιστικότητα, επιμείναμε στην ανάγκη πιο ανταγωνιστικής και ανταποδοτικής φορολογικής πολιτικής. Την τεκμηριώσαμε με μελέτη του ΙΝΣΕΤΕ η οποία ανέδειξε το έλλειμα ανταγωνιστικότητας των ελληνικών Ξενοδοχείων λόγω φόρων και άλλων επιβαρύνσεων σε σχέση με ανταγωνιστές μας στην Μεσόγειο. Το τέλος ανθεκτικότητας και άλλα τέλη που συνδέονται με τον τουρισμό ζητούμε να επιστρέφουν, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, στους προορισμούς, στις υποδομές, και τις υπηρεσίες που βελτιώνουν την εμπειρία κατοίκων και επισκεπτών. Στο ζήτημα της βραχυχρόνιας μίσθωσης, επιμείναμε στην ανάγκη ενός καθαρού φορολογικού και λειτουργικού πλαισίου, που θα διασφαλίζει όρους ισότιμου ανταγωνισμού και θα λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις στη στέγη, στη φέρουσα ικανότητα και στην καθημερινότητα των προορισμών. Νομοθετικά βήματα έγιναν τόσο στη φορολογική κατεύθυνση όσο και στο θέμα των λειτουργικών προδιαγραφών, σίγουρα χρειάζονται ακόμα περισσότερα όπως και οι αποτελεσματικοί μηχανισμοί ελέγχου.

Στις υποδομές, συνεχίσαμε να επισημαίνουμε ότι η απόσταση ανάμεσα στη δυναμική της ζήτησης και στην επάρκεια των δημόσιων υποδομών δεν μπορεί να διευρύνεται. Χρειαζόμαστε παρεμβάσεις ξεκινώντας από τα μικρά περιφερειακά αεροδρόμια και τα λιμάνια, την διαχείριση απορριμμάτων και υδάτων σε τουριστικούς προορισμούς μέχρι τις συνεδριακές και εκθεσιακές υποδομές. Το Στρατηγικό Σχέδιο του ΙΝΣΕΤΕ «Ελληνικός Τουρισμός 2030 - Σχέδια Δράσης» αναπτύσσει τις προτάσεις μας για υποδομές με λεπτομέρεια. Χωρίς αυτές, η ανάπτυξη θα γίνεται πιο άνιση και πιο ευάλωτη. Τα προβλήματα των υποδομών της Σαντορίνης στην κρίση του περασμένου έτους αλλά και το black out στο ελληνικό FIR στις αρχές του χρόνου είναι χαρακτηριστικά παραδείγματα της ευαλωτότητας του τουριστικού μας προϊόντος λόγω προβληματικών υποδομών.

Στον Αναπτυξιακό Νόμο και τα χρηματοδοτικά εργαλεία ο ΣΕΤΕ παρενέβη με σαφείς θέσεις. Ο τουρισμός δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως αυτονόητος παραγωγός εσόδων, αλλά να απουσιάζει από το προοίμιο να υποεκπροσωπείται στον αναπτυξιακό σχεδιασμό. Χρειαζόμαστε καθεστώς ενίσχυσης που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του τομέα, να στηρίζουν την πράσινη μετάβαση, την ψηφιακή αναβάθμιση, τον θεματικό τουρισμό, την επιμήκυνση της περιόδου και τις μικρές επιχειρήσεις σε νησιωτικές, ορεινές και λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές.

Παράλληλα το 2025 ενισχύσαμε τη θεσμική μας εκπροσώπηση. Ο ΣΕΤΕ συνέχισε να συμμετέχει σε σημαντικά όργανα κοινωνικού διαλόγου και εργασιακής διακυβέρνησης. Η παρουσία αυτή είναι ένας κρίσιμος μηχανισμός παρέμβασης εκεί όπου διαμορφώνονται κανόνες, πολιτικές και πρακτικές που αφορούν άμεσα τον τουρισμό. Εδώ για το 2025 θα ήθελα να ξεχωρίσω ειδικά την λειτουργία του ΕΛΕΚ, του νέου φορέα, ο οποίος επωμίστηκε για λογαριασμό όλων των κοινωνικών εταίρων στην θέση της ΔΥΠΑ το ιδιαίτερα απαιτητικό αλλά και κρίσιμο έργο της διαχείρισης των σημαντικών πόρων για εκπαίδευση και κατάρτιση. Γιώργο Αμβράζη σε ευχαριστούμε πολύ για την προσήλωση και τον επαγγελματισμό σου στην εκπροσώπηση του ΣΕΤΕ στον ΕΛΕΚ και σε μια σειρά από άλλους θεσμικούς φορείς.

Σημαντική ήταν και η παρουσία μας στην Περιφέρεια. Συμμετείχαμε σε συνέδρια, πρωτοβουλίες και διαλόγους με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους φορείς διαχείρισης προορισμών. Στο ίδιο πλαίσιο, συνεχίσαμε να υποστηρίζουμε την ανάγκη ουσιαστικής λειτουργίας Οργανισμών Διαχείρισης Προορισμών, με συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του ιδιωτικού τομέα, των εργαζομένων και των τοπικών κοινωνιών. Οι προορισμοί δεν πρέπει να διοικούνται αποσπασματικά, ούτε να περιορίζονται μόνο στην προβολή. Χρειάζονται διαχείριση, δεδομένα, κανόνες, συνέργειες και επιχειρησιακή ικανότητα. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να αντιμετωπιστούν σοβαρά ζητήματα όπως η φέρουσα ικανότητα, οι υποδομές, η εποχικότητα και η ισορροπία ανάμεσα στον επισκέπτη και τον μόνιμο κάτοικο.

Το Ετήσιο Συνέδριο του ΣΕΤΕ, με κεντρικό μήνυμα «TOURISM AHEAD», αποτύπωσε αυτή ακριβώς τη λογική. Ότι ο τουρισμός δεν ακολουθεί τις εξελίξεις. Πρέπει να προηγείται. Να προβλέπει, να προσαρμόζεται, να καινοτομεί, να ανοίγει νέους δρόμους βιωσιμότητας, ανταγωνιστικότητας και συνεργασίας.

Κυρίες και κύριοι,
Φίλες και φίλοι,

Ο απολογισμός του 2025, όπως και ο απολογισμός της τριετίας, οδηγεί σε ένα σαφές συμπέρασμα. Ο ελληνικός τουρισμός βρίσκεται σε θέση ισχύος. Αλλά η θέση ισχύος δεν αποτελεί εγγύηση για το μέλλον. Είναι αφετηρία ευθύνης. Είναι η ανάγκη για να ανοίξουμε έναν νέο κύκλο. Σε ένα περιβάλλον διεθνούς γεωπολιτικής αστάθειας και μειούμενης προβλεψιμότητας των αγορών η Ελλάδα οφείλει να μην στηρίζεται μόνο στη δύναμη του brand της. Πρέπει να εκπονήσει το δικό της Στρατηγικό Master Plan και να επενδύσει στην ποιότητα και την αύξηση της παραγωγικότητας του τουριστικού της προϊόντος. Για αυτό θα χρειαστούν ιδιωτικές επενδύσεις και κυρίως δημόσιες υποδομές. Θα χρειαστεί σωστή διαχείριση των προορισμών και ανθρώπινο δυναμικό. Πρέπει να διευρύνουμε και να εμβαθύνουμε ουσιαστικά τη συνεργασία Κράτους, τοπικής αυτοδιοίκησης και ιδιωτικού τομέα. Αυτός είναι και ο ρόλος του ΣΕΤΕ τα επόμενα χρόνια: να κρατήσει τον τουρισμό στο κέντρο του παραγωγικού σχεδιασμού της χώρας, με τεκμηρίωση, συνεργασία, θεσμική συνέπεια και καθαρή αντίληψη της σχέσης του με την οικονομία, την κοινωνία, τους εργαζόμενους, το περιβάλλον και τους προορισμούς.

Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω τα Μέλη του απερχόμενου Διοικητικού Συμβουλίου, την Εισηγητική Επιτροπή, τις κλαδικές ενώσεις, τα Μέλη του Συνδέσμου, και τους στρατηγικούς μας εταίρους, την AEGEAN, τη EUROBANK και την COSMOTE. Το έργο βέβαια παράγεται από τους εξαιρετικούς ανθρώπους του ΣΕΤΕ, του INΣΕΤΕ και της Marketing Greece. Το χειροκρότημα ανήκει σε αυτούς.

Θέλω επίσης να ευχαριστήσω τους τρεις Γενικούς Διευθυντές, τη Μαρία Γάτσου, τον Ηλία Κικίλια και τον Νίκο Διαμαντόπουλο, καθώς και τον Εντεταλμένο Σύμβουλο, Αλέξανδρο Θάνο, πολύτιμους συνεργάτες μου όλο αυτό το διάστημα. Είμαι ιδιαίτερα υπόχρεος και ευγνώμων στον Πρόεδρο του INΣΕΤΕ, Γιώργο Βερνίκο, και στην Πρόεδρο της Marketing Greece, Ιωάννα Δρέττα, που μοιράστηκαν μαζί μου την ευθύνη της διακυβέρνησης του ομίλου του ΣΕΤΕ.

Η δουλειά που έγινε αυτά τα τρία χρόνια ήταν συλλογική. Και η αξία της συλλογικής δουλειάς είναι ότι δεν εξαντλείται σε πρόσωπα. Δημιουργεί συνέχεια. Αυτό, τελικά, είναι και το ουσιαστικό νόημα μιας θεσμικής θητείας. Να αφήνεις πίσω σου έναν οργανισμό ώριμο, συγκροτημένο, και έτοιμο να ανταποκριθεί στις επόμενες προκλήσεις. Ο ΣΕΤΕ έχει αποδείξει ότι μπορεί να το κάνει. Με ενότητα. Με γνώση. Με τεκμηρίωση. Με αίσθηση ευθύνης.

Σας ευχαριστώ θερμά για την εμπιστοσύνη, τη συνεργασία και τη συμβολή σας σε αυτή τη διαδρομή. Και εύχομαι σε όλους μια καλή και δημιουργική τουριστική χρονιά. Και φυσικά, στους υποψήφιους, καλή επιτυχία στην εκλογική διαδικασία.

Γιάννης Παράσχος
Πρόεδρος ΔΣ